

SPORAZUM

IZMEĐU SRBIJE I CRNE GORE I VELIKOG VOJVODSTVA LUKSEMBURG O SOCIJALNOM OSIGURANJU

"Službeni list SCG"- Međunarodni ugovori, broj 10/04

Srbija i Crna Gora i Veliko Vojvodstvo Luksemburg, u želji da urede međusobne odnose dveju država u oblasti socijalnog osiguranja dogovorile su se o sledećem:

Deo I OPŠTE ODREDBE

Član 1. Definicije pojmova

(1) U ovom sporazumu sledeći izrazi znače:

1. "pravni propisi" - zakoni i podzakonski akti (statuti i drugi opšti akti), koji se odnose na oblasti socijalnog osiguranja iz člana 2. stav 1. ovog sporazuma;
 2. "nadležni organ" - u Srbiji i Crnoj Gori: Ministarstvo spoljnih poslova Srbije i Crne Gore;
- u Velikom Vojvodstvu Luksemburg: Ministar nadležan za socijalno osiguranje;
 3. "nosilac" - organizacija, odnosno organ nadležan za sprovođenje svih ili jednog dela pravnih propisa iz člana 2. stav 1. ovog sporazuma;
 4. "nadležni nosilac" - nosilac osiguranja kod koga je lice osigurano u vreme podnošenja zahteva za davanje ili od koga ima pravo na davanje;
 5. "osigurani" - lice koje je osigurano ili je bilo osigurano prema pravnim propisima iz člana 2. stav 1. ovog sporazuma;
 6. "prebivalište" - mesto stalnog boravka;
 7. "boravište" - mesto privremenog boravka;
 8. "periodi osiguranja" - periodi plaćenog doprinosa ili periodi zaposlenja ili profesionalne delatnosti kako su ih kao periode osiguranja utvrdili ili prihvatili pravni propisi po kojima su ostvareni ili se smatraju ostvarenim, kao i svi pridodati periodi u meri u kojoj ih ti pravni propisi priznaju kao izjednačene periodima osiguranja;
 9. "davanja" - sva novčana davanja, davanja u naturi (zdravstvena zaštita i druga davanja), penzije i rente, uključujući sve elemente koje predviđaju pravni propisi navedeni u članu 2. ovog sporazuma, povećanja revalorizacije ili dodatna davanja, kao i kapitalizovana davanja koja mogu zameniti penzije ili rente i isplate izvršene na ime naknade za uplatu doprinosa;
 10. "porodični dodaci" - sva novčana davanja i davanja u naturi predviđena pravnim propisima koje primenjuje nadležna strana ugovornica;
 11. za primenu Poglavlja I - Bolest i materinstvo "članovi porodice" znači lica koja odrede ili prihvate kao članove porodice ili odrede kao članove domaćinstva pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji ta lica imaju prebivalište.
- (2) U ovom sporazumu ostali izrazi imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima koji se primenjuju.

Član 2.

Pravni propisi na koje se ovaj sporazum odnosi

(1) Ovaj sporazum se odnosi:

A. U Srbiji i Crnoj Gori na pravne propise o:

1. zdravstvenom osiguranju;
2. penzijskom i invalidskom osiguranju;
3. osiguranju za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti;
4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti;
5. dečjoj zaštiti i materinstvu.

B. U Velikom Vojvodstvu Luksemburg na pravne propise o:

1. zdravstvenom osiguranju i materinstvu;
2. penzijskom i invalidskom osiguranju u slučaju starosti, invalidnosti ili smrti;
3. osiguranju za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;
4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti;
5. porodičnim davanjima.

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sve pravne propise ili podzakonske akte kojima se objedinjuju, menjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stava 1. ovog člana.

(3) Ovaj sporazum se odnosi i na svaki zakonski akt jedne strane ugovornice kojim se proširuju pravni propisi iz stava 1. ovog člana na nove kategorije korisnika, ako u roku od šest meseci računajući od datuma zvaničnog objavljivanja gore navedenih akata, ta strana ne obavesti drugu stranu ugovornicu da se sporazum na njih ne odnosi.

(4) Ovaj sporazum se odnosi na zakonske akte koji pokrivaju novu oblast socijalnog osiguranja samo ako se u tu svrhu postigne sporazum između nadležnih organa strana ugovornica.

(5) Ovaj sporazum se ne odnosi na davanja socijalne pomoći, kao i na davanja u korist žrtava rata.

Član 3.

Lica na koja se ovaj sporazum primenjuje

Odredbe ovog sporazuma primenjuju se na:

1. lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili obe strane ugovornice i
2. članove porodice i nadživela lica koja izvode prava od lica navedenih pod 1. ovog člana.

Član 4.

Jednakost u tretmanu

Lica iz člana 3. ovog sporazuma podležu obavezama i ostvaruju prava na osnovu pravnih propisa svake od ugovornih strana, pod istim uslovima kao državljani te ugovorne strane.

Član 5.

Pristup dobrovoljnom osiguranju

Lica koja imaju prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice mogu pristupiti dobrovoljnom osiguranju na osnovu pravnih propisa navedenih u članu 2. ovog sporazuma,

pod istim uslovima kao državljani te strane ugovornice, pri čemu se, ako je to potrebno, uzimaju u obzir i periodi osiguranja izvršeni na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 6.

Ukidanje odredbe o prebivalištu

(1) Davanja stečena na osnovu pravnih propisa jedne strane ugovornice ne mogu se umanjiti, izmeniti, obustaviti ni ukinuti zbog toga što korisnik ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, osim ako ovim sporazumom nije drugačije određeno.

(2) Stav 1. ovog člana se ne primenjuje na najnižu penziju, pomoć i negu drugog lica, novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti i na dečiji dodatak.

Član 7.

Odredbe o nekumuliranju

(1) U skladu sa pravnim propisima strana ugovornica, odredbama ovog sporazuma ne može se dati, ni zadržati pravo korišćenja na više davanja iste vrste ili na više davanja za isti period osiguranja. Međutim, ova odredba se ne primenjuje na davanja po osnovu invalidnosti, starosti i smrti koja se isplaćuju u skladu sa odredbama Poglavlja 2 dela III ovog sporazuma.

(2) Ako je pravnim propisima jedne strane ugovornice predviđeno smanjenje, obustava ili ukidanje davanja na osnovu kumuliranja tog davanja sa drugim davanjima iz socijalnog osiguranja i drugim prihodima, u obzir se uzimaju davanja i drugi prihodi ostvareni u drugoj strani ugovornici.

Član 8.

Sabiranje perioda osiguranja

Ako prema pravnim propisima jedne strane ugovornice sticanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava na davanje zavisi od navršavanja izvesnog perioda osiguranja, nadležni nosilac te strane ugovornice uzima u obzir, ako je to potrebno, periode osiguranja izvršene prema pravnim propisima druge strane ugovornice, pod uslovom da se ne poklapaju.

Deo II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMENJUJU

Član 9.

Opšta odredba

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one strane ugovornice na čijoj teritoriji lice obavlja posao, što važi i kada se sedište poslodavca nalazi na teritoriji druge strane ugovornice, ako odredbama ovog sporazuma nije drugačije određeno.

Član 10.

Posebne odredbe

(1) Na zaposlenog koji obavlja posao na teritoriji jedne strane ugovornice i koga je poslodavac uputio na teritoriju druge strane ugovornice da bi tamo obavio posao za račun tog poslodavca, primenjuju se pravni propisi prve strane najduže do kraja 24. kalendarskog meseca. Primena pravnih propisa prve strane ugovornice može se izuzetno produžiti za još dvanaest meseci, pod uslovom da je produženje zatraženo pre isteka perioda od 24 meseca.

(2) Ako lice koje obavlja samostalnu delatnost na teritoriji jedne strane ugovornice ode na teritoriju druge strane ugovornice radi privremenog obavljanja te delatnosti, na njega se i dalje primenjuju pravni propisi prve strane ugovornice, pod uslovom da dužina trajanja, predviđena za taj posao, ne prelazi dvanaest meseci. Primena pravnih propisa prve strane ugovornice može se izuzetno produžiti za još dvanaest meseci, pod uslovom da je produženje zatraženo pre isteka perioda od dvanaest meseci.

(3) Na zaposlene koji rade kao osoblje na kopnenom, vazdušnom ili plovnom prevoznom sredstvu, kod poslodavca koji za svoj ili račun nekog drugog lica obavlja prevoz putnika ili robe železničkim, drumskim, vazdušnim ili unutrašnjim plovnim putem, a koji ima sedište na teritoriji jedne strane ugovornice, primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji poslodavac ima sedište.

(4) Ako preduzeće iz stava 3. ovog člana ima poslovnicu ili stalno predstavništvo na teritoriji druge strane ugovornice, na lica koja zapošljava ta poslovnicu ili stalno predstavništvo primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice na čijoj teritoriji se nalaze.

(5) Na posadu broda primenjuju se pravni propisi strane ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.

(6) Na zaposlene u državnim službama i sa njima izjednačena lica primenjuju se pravni propisi one strane ugovornice iz koje su upućeni.

Član 11.

Članovi diplomatskih misija i konzularnih predstavništava

(1) Na zaposlene u diplomatskim misijama ili konzularnim predstavništvima strana ugovornica i na privatnu poslugu kod članova tih misija ili predstavništava, upućene na teritoriju druge strane ugovornice, primenjuju se pravni propisi strane ugovornice iz koje su upućeni.

(2) Na zaposlene iz stava 1. ovog člana koji nisu upućeni primenjuju se pravni propisi strane ugovornice na čijoj teritoriji ta lica obavljaju posao.

(3) Međutim, lica iz stava 2. ovog člana koja su državljani strane ugovornice čija je diplomatska misija ili konzularno predstavništvo o kojem je reč, mogu se opredeliti za primenu pravnih propisa te strane. To pravo opredeljenja se može ostvariti samo jednom, u roku od tri meseca računajući od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma ili od početka te delatnosti, zavisno od slučaja.

Član 12.

Izuzeci

Nadležni organi strana ugovornica mogu sporazumno predvideti za neka zaposlena lica ili grupe zaposlenih lica izuzetke od odredaba članova 9. do 11. ovog sporazuma.

Deo III

POSEBNE ODREDBE

Poglavlje 1.

BOLEST I MATERINSTVO

Član 13.

Pravo na davanja u slučaju boravka na teritoriji druge strane ugovornice

(1) Lice koje ima pravo na davanja uaturi prema pravnim propisima jedne strane ugovornice ima pravo na davanja uaturi za vreme privremenog boravka na teritoriji druge strane, kada njegovo stanje zahteva hitno pružanje zdravstvene zaštite, pod uslovom da lice nije otišlo na teritoriju druge strane ugovornice radi lečenja.

(2) Međutim, lica iz člana 10. st. 1, 2, 3, 5. i 6. i iz čl. 11. i 12. ovog sporazuma imaju pravo na davanje iz stava 1. za svako stanje koje zahteva davanja uaturi u toku njihovog boravka na teritoriji strane ugovornice u kojoj rade ili pod čijom zastavom brod plovi.

(3) Lice koje ima pravo na davanja uaturi prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, a upućeno je na teritoriju druge strane ugovornice radi školovanja, ima pravo na ta davanja za svako stanje koje zahteva davanje uaturi za vreme njegovog boravka na teritoriji te strane ugovornice.

(4) Pravo na davanje uaturi ima lice koje je od nadležnog nosioca dobilo prethodno odobrenje da privremeno dođe na teritoriju druge strane ugovornice da bi u njoj bilo lečeno.

(5) Davanja predviđena u stavovima 1. i 4. pruža nosilac mesta boravka prema odredbama pravnih propisa koji važe za tog nosioca, posebno u pogledu obima i načina pružanja usluga uaturi; međutim, dužina trajanja pružanja tih usluga je predviđena pravnim propisima nadležne strane ugovornice.

(6) Za dodelu proteza, pomagala i drugih davanja uaturi veće vrednosti neophodna je saglasnost nadležnog nosioca, osim u slučaju apsolutne hitnosti koja se utvrđuje administrativnim sporazumom predviđenim stavom 2. člana 37. ovog sporazuma.

(7) Odredbe st. 1. do 6. ovog člana primenjuju se i na članove porodice.

(8) Novčana davanja u slučaju bolesti ili materinstva pruža neposredno nadležni nosilac korisniku, prema odredbama pravnih propisa koje primenjuje.

Član 14.

Lica koja imaju prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice i rade u drugoj

(1) Lice koje ima prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice i ispunjava uslove potrebne za sticanje prava na davanja prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj radi, može da koristi davanja uaturi koje pruža nosilac mesta prebivališta za račun nadležnog nosioca prema odredbama svojih pravnih propisa.

(2) Lice iz stava 1. koje boravi na teritoriji strane ugovornice u kome se nalazi nadležni nosilac koristi davanja uaturi prema odredbama pravnih propisa te strane kao da u njoj ima prebivalište i onda ako je već pre svog boravka koristilo za isti slučaj bolesti ili materinstva davanja uaturi.

(3) Odredbe iz st. 1. i 2. analogno se primenjuju na članove porodice pod uslovom da nemaju pravo na davanja uaturi prema pravnim propisima strane ugovornice na čijoj teritoriji imaju prebivalište zbog postojanja sopstvenog osnova osiguranja.

(4) Nadležni nosilac pruža novčana davanja neposredno korisniku prema odredbama pravnih propisa koje primenjuju.

Član 15.

Pravo na davanje članovima porodice sa prebivalištem u drugoj strani ugovornici

(1) Članovi porodice lica koje je osigurano kod nosioca jedne strane ugovornice, korisnici su davanja uaturi ako imaju prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice kao da su osigurani kod nosioca mesta njihovog prebivališta. Krug lica, obim i način pružanja navedenih davanja utvrđeni su na osnovu odredaba pravnih propisa tog nosioca.

(2) Članovi porodice koji borave ili pređu sa prebivalištem na teritoriju nadležne strane ugovornice, koriste davanja u skladi sa odredbama pravnih propisa te strane

ugovornice. Ovo pravilo se primenjuje i kada su članovi porodice već koristili za isti slučaj bolesti ili materinstva davanja koja pruža nosilac strane ugovornice na čijoj teritoriji su ranije imali prebivalište.

(3) Na članove porodice iz stava 1. ovog člana, koji obavljaju profesionalnu delatnost ili su korisnici penzije ili rente koja im daje pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj imaju prebivalište, odredbe ovog člana ne primenjuju se.

Član 16.

Pravila prioriteta za davanja za materinstvo

U slučaju da primena ovog poglavlja, uzimajući u obzir sabiranje perioda osiguranja iz člana 8. ovog sporazuma, daje pravo osiguranom licu ili članu njegove porodice da koristi davanja za materinstvo na osnovu pravnih propisa obe strane ugovornice, primenjuju se najpovoljniji pravni propisi.

Član 17.

Pravo na davanje korisniku penzija ili renti

(1) Kada korisnik penzije ili rente ostvarene prema pravnim propisima obe strane ugovornice ima prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice, koristi, kao i članovi njegove porodice davanja u naturi prema pravnim propisima te strane ugovornice, kao da je korisnik penzije ili rente ostvarene samo prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj ima prebivalište. Navedena davanja snosi nosilac strane ugovornice u kojoj on ima prebivalište.

(2) Kada korisnik penzije ili rente ostvarene prema pravnim propisima jedne strane ugovornice ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, davanja u naturi na koja ima pravo prema pravnim propisima prve strane ugovornice njemu i njegovim članovima porodice pruža nosilac mesta prebivališta prema svojim pravnim propisima, kao da je on kod njega osiguran.

(3) Kada korisnik penzije ili rente iz stava 2, kao i članovi njegove porodice, borave ili pređu sa prebivalištem na teritoriju strane koja isplaćuje penziju, koriste davanja u naturi u skladu sa odredbama pravnih propisa te strane ugovornice. To pravilo se primenjuje i onda kada su za isti slučaj bolesti ili materinstva koristili davanja od nosioca osiguranja one strane ugovornice u kojoj su ranije imali prebivalište.

Član 18.

Rok za obnavljanje davanja u naturi

Kada prema pravnim propisima strane ugovornice korišćenje davanja u naturi zavisi od roka njegovog obnavljanja, davanja pružena na teritoriji druge strane ugovornice smatraju se kao davanja u smislu pravnih propisa prve strane ugovornice, prema načinu koji treba da se utvrdi administrativnim sporazumom.

Član 19.

Naknada troškova između nosilaca

(1) Davanja u naturi pružena u skladu sa odredbama st. 1. do 7. člana 13. st. 1. i 3. člana 14. stava 1. člana 15. i stava 2. člana 17. ovog sporazuma predmet su naknade od strane nadležnih nosilaca nosiocu koji ih je pružio.

(2) Naknada davanja iz prethodnog stava vrši se na osnovu stvarnih troškova i na način koji treba predvideti u administrativnom sporazumu predviđenom u stavu 2. člana 38. ovog sporazuma. Naknada se može platiti u paušalnim iznosima.

(3) Nadležni nosioci mogu da dogovore i druge načine naknade.

Poglavlje 2. INVALIDNOST, STAROST I SMRT

Član 20.

Sabiranje perioda osiguranja ostvarenih u trećoj državi

Ako neko lice nema pravo na davanja na osnovu perioda osiguranja navršenih po pravnim propisima dveju strana ugovornica, sabranih kao što je predviđeno u članu 8. ovog sporazuma, pravo na to davanje utvrđuje se sabiranjem perioda osiguranja sa periodima osiguranja ostvarenim prema pravnim propisima neke treće države sa kojom su dve strane ugovornice vezane bilateralnim ili multilateralnim sporazumom o socijalnom osiguranju kojim se predviđaju pravila o sabiranju perioda osiguranja.

Član 21.

Uslov prethodnog osiguranja

(1) Kada je prema pravnim propisima jedne strane ugovornice uzimanje u obzir perioda osiguranja uslovljeno time da je lice bilo prethodno osigurano u toku određenog perioda na osnovu tih pravnih propisa, uzimaju se u obzir, ako je to potrebno, i periodi osiguranja koje je lice ostvarilo prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

(2) Stav 1. ovog člana primenjuje se pod uslovom da je lice poslednji put bilo osigurano na teritoriji strane ugovornice prema čijim pravnim propisima se ti periodi uzimaju u obzir.

Član 22.

Produženje referentnog perioda

Ako prema pravnim propisima jedne strane ugovornice period osiguranja ili određeno činjenično stanje produžava period u kome, da bi se ostvarilo pravo na davanje, mora biti navršen penzijski staž, taj period se produžava odgovarajućim periodom osiguranja, odnosno postojanjem određenog činjeničnog stanja u drugoj strani ugovornici.

Član 23.

Obračun davanja

(1) Ako lice može da traži penziju na osnovu pravnih propisa jedne od strana ugovornica bez potrebe primene člana 8. i člana 20. ovog sporazuma, nosilac obračunava, prema odredbama svojih pravnih propisa, penziju koja odgovara ukupnom trajanju perioda osiguranja koji treba da se uzmu u obzir u skladu sa tim pravnim propisima.

Taj nosilac pristupa i obračunu penzije koja bi se koristila na osnovu odredaba dole navedenog stava 2.

Zadržava se samo najveći iznos.

(2) Ako neko lice može da traži penziju na koju se dobija pravo samo uzimajući u obzir sabiranje perioda predviđeno u članu 8. i u članu 20. ovog sporazuma primenjuju se sledeća pravila:

1. nosilac obračunava teorijski iznos penzije koju bi podnosilac molbe mogao tražiti, ako su svi periodi osiguranja ostvareni u skladu sa pravnim propisima djevu strana, ostvarenim isključivo prema njegovim pravnim propisima;

2. za utvrđivanje fiksnog teorijskog iznosa iz stava 2. tačke 1. ovog člana uzimaju se u obzir samo obračunske osnovice iz perioda osiguranja navršenih prema pravnim propisima nadležnog nosioca koji vrši obračun;

3. na osnovu teorijskog iznosa, nadležni nosilac utvrđuje pripadajući iznos penzije srazmerno periodu osiguranja navršenom prema pravnim propisima koje on primenjuje i ukupnog perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima obe strane ugovornice.

(3) Ako se pravo na penziju može da ostvari samo uz primenu člana 20. ovog sporazuma, periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima treće države uzimaju se u obzir radi primene prethodnog stava.

Član 24.

Period osiguranja kraći od jedne godine

Ako periodi osiguranja, ostvareni prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, ne dostignu ukupno vreme od jedne godine, ne pruža se nikakvo davanje u skladu sa navedenim pravnim propisima, osim ako se ne daje pravo na davanje samo na osnovu tih pravnih propisa; te periode, međutim, uzima u obzir druga strana ugovornica radi primene člana 8. kao i radi primene odredaba stava 2. člana 23, uz izuzimanje tačke 3.

Poglavlje 3.

POVREDE NA RADU I PROFESIONALNE BOLESTI

Član 25.

Pravo na davanja

(1) Lice koje zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti ima pravo na davanja u naturi na osnovu pravnih propisa jedne strane ugovornice koristi u slučaju boravka ili prebivališta na teritoriji druge strane ugovornice davanja u naturi koja mu pruža, na teret nadležnog nosioca, nosilac mesta prebivališta ili boravka prema odredbama svojih pravnih propisa.

(2) Kada je reč o novčanim davanjima stav 8. člana 13. ovog sporazuma primenjuje se po analogiji.

(3) Kada je reč o naknadi troškova koji proizlaze iz primene stava 1. ovog člana, odredbe člana 19. ovog sporazuma primenjuju se po analogiji.

Član 26.

Povreda na putu

Ako lice, koje na osnovu ugovora o radu, putuje normalnim putem zbog stupanja na posao u drugu stranu ugovornicu i pretrpi povredu na radu, smatra se da se povreda na radu desila u skladu sa pravnim propisima ove druge strane ugovornice.

Član 27.

Uzimanje u obzir ranijih povreda na radu ili profesionalnih bolesti.

Ako pravni propisi jedne strane ugovornice propisuju, radi utvrđivanja stepena nesposobnosti u slučaju povrede na radu ili profesionalne bolesti, da se uzimaju u obzir

povrede na radu ili profesionalne bolesti do kojih je ranije došlo, uzimaju se u obzir i povrede na radu i profesionalne bolesti do kojih se ranije došlo prema pravnim propisima druge strane ugovornice kao da su se dogodile u skladu sa pravnim propisima prve strane ugovornice.

Član 28.

Profesionalne bolesti u slučaju obavljanja delatnosti na teritoriji dveju strana ugovornica

Davanja u slučaju profesionalne bolesti koja su predviđena prema pravnim propisima obe strane ugovornice pružaju se samo na osnovu pravnih propisa one strane ugovornice na čijoj teritoriji je poslednji put obavljena delatnost koja je mogla da prouzrokuje tu profesionalnu bolest i pod rezervom da lice ispunjava uslove predviđene tim pravnim propisima.

Član 29.

Pogoršanje profesionalne bolesti

Kada, u slučaju pogoršanja profesionalne bolesti, lice koje prima ili je primalo naknadu za profesionalnu bolest prema pravnim propisima jedne strane ugovornice podnese zahtev zbog profesionalne bolesti iste prirode, za pravo na davanja prema pravnim propisima druge strane ugovornice, primenjuju se sledeća pravila:

a) ako lice nije obavljalo na teritoriji te druge strane posao koji može da prouzrokuje profesionalnu bolest ili da je pogorša, nadležni nosilac prve strane ugovornice dužan je da snosi davanja, vodeći računa o pogoršanju, prema odredbama svojih pravnih propisa;

b) ako je lice obavljalo na teritoriji te strane ugovornice takav posao, nadležni nosilac prve strane ugovornice dužan je da prema odredbama svojih pravnih propisa snosi davanja, ne vodeći računa o pogoršanju; nadležni nosilac druge strane prema odredbama svojih pravnih propisa dodeljuje tom licu dodatak čiji je iznos jednak razlici između iznosa davanja koji se duguje nakon pogoršanja i iznosa davanja koji bi se dugovao pre pogoršanja.

Poglavlje 4.

DAVANJE ZA SLUČAJ SMRTI

Član 30.

Ukidanje teritorijalne klauzule

Kada lice podvrgnuto pravnim propisima jedne strane ugovornice umre na teritoriji druge strane ugovornice, smatra se kao da je smrt nastala na teritoriji prve strane ugovornice.

Član 31.

Pravilo prvenstva

U slučaju smrti korisnika penzije ili rente ostvarene prema pravnim propisima obe strane ugovornice ili člana njegove porodice, nosilac mesta prebivališta korisnika smatra se nadležnim nosiocem za primenu prethodnih odredaba.

Poglavlje 5.
NEZAPOSLENOST

Član 32.
Posebno pravilo u oblasti sabiranja

Strana ugovornica prema čijim pravnim propisima otpočinjanje i trajanje prava na davanja zavisi od ispunjavanja perioda osiguranja dužna je da primeni član 8. ovog sporazuma jedino ako periodi ostvareni u drugoj strani ugovornici odgovaraju periodima osiguranja njenih sopstvenih pravnih propisa.

Član 33.
Najduže trajanje zaposlenja

(1) Primena odredaba člana 8. ovog sporazuma zavisi od uslova da li za lice važe kao poslednji pravni propisi strane ugovornice prema kojima se davanja traže i da li je prema tim pravnim propisima obavljalo profesionalnu delatnost za vreme od najmanje šest meseci u toku poslednjih dvanaest meseci koji prethode zahtevu.

(2) Član 8. ovog sporazuma primenjuje se, uprkos prestanku zaposlenja, bez krivice zainteresovanog lica, pre ispunjenja šest meseci kada je bilo planirano da to zaposlenje traje duže.

Član 34.
Uzimanje u obzir prethodnih perioda naknade

Prilikom primene odredbe člana 8. ovog sporazuma, nadležni nosilac vodi računa, u slučaju potrebe, radi određivanja dužine dodeljivanja davanja, o periodu za koje je davanja pružio nosilac druge strane ugovornice u toku poslednjih dvanaest meseci koji prethode podnošenju zahteva za davanja.

Član 35.
Uzimanje u obzir članova porodice

Ako se pravnim propisima jedne strane ugovornice predviđa da iznos davanja varira zavisno od broja članova porodice, nadležni nosilac te strane ugovornice takođe vodi računa o članovima porodice koji imaju prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 36.
Uslov prebivališta

Član 6. ovog sporazuma ne primenjuje se na ovo poglavlje.

Poglavlje 6.
PORODIČNA DAVANJA

Član 37.
Pravo na davanja

Deca koja imaju prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice imaju pravo na porodična davanja prema pravnim propisima te strane ugovornice. Ta davanja pruža nosilac mesta prebivališta dece i na svoj teret, prema odredbama pravnih propisa koje on primenjuje.

Deo IV
RAZNE ODREDBE

Član 38.
Mere o primeni

(1) Nadležni organi uzajamno saopštavaju jedni drugima sva obaveštenja o merama preduzetim radi primene ovog sporazuma i sva obaveštavanja o izmenama svojih pravnih propisa koje bi mogle da naruše njegovu primenu.

(2) Nadležni organi utvrđuju način primene ovog sporazuma u administrativnom sporazumu.

(3) Nadležni organi određuju organe za vezu radi olakšavanja primene ovog sporazuma.

Član 39.
Uzajamna administrativna pomoć

(1) Nadležni organi i nosioci strana ugovornica, radi primene ovog sporazuma, pružaju uzajamno jedni prema drugima dobre usluge kao da je reč o primeni sopstvenih pravnih propisa. Uzajamna administrativna pomoć između nadležnih organa i nosilaca je besplatna.

(2) Radi primene ovog sporazuma nadležni organi i nosioci mogu međusobno da opšte neposredno, kao i sa svakim zainteresovanim licem, bez obzira na to gde je njegovo prebivalište.

(3) Lekarske preglede lica koja imaju prebivalište ili boravak na teritoriji druge strane ugovornice obavljaju nosioci mesta prebivališta ili boravka, na zahtev nadležnog nosioca i na njegov teret. Troškovi lekarskih pregleda se ne nadoknađuju, ako su u interesu nosilaca obeju strana ugovornica.

(4) Načini lekarske i administrativne kontrole korisnika ovog sporazuma utvrđeni su administrativnim sporazumom predviđenim u stavu 2. člana 38. ovog sporazuma.

Član 40.
Upotreba jezika

(1) Radi primene ovog sporazuma saopštenja nadležnim organima ili nosiocima strana ugovornica, sačinjavaju se na srpskom ili francuskom jeziku.

(2) Zahtev ili dokument ne može se odbiti zbog toga što je sačinjen na zvaničnom jeziku druge strane ugovornice.

Član 41.
Oslobađanje od taksa i obaveze legalizacije

(1) Korišćenje oslobađanja ili smanjenja taksa, taksenih markica, poreza pisarnice ili uknjiženja, predviđenih pravnim propisima jedne strane ugovornice za papire ili dokumente koje treba podneti prema pravnim propisima te strane ugovornice, prošireno je na slične papire i dokumente koji treba da se podnesu prema pravnim propisima druge strane ugovornice ili prema ovom sporazumu.

(2) Isprave, dokumenta i pismeni podnesci bilo koje vrste, koji se prilažu prilikom primene ovog sporazuma, ne podležu nadoveri nadležnog organa.

Član 42.
Podnošenje zahteva i rokovi

(1) Zahtevi, izjave ili žalbe koji bi trebalo da se podnesu, radi primene pravnih propisa jedne strane ugovornice, u određenom roku organu ili nosiocu te strane, prihvatljivi su ako se podnesu u istom roku odgovarajućem organu ili nosiocu druge strane ugovornice. U tom slučaju, nadležna institucija dostavlja, bez odlaganja, zahteva, izjave ili žalbe organu ili nosiocu prve strane ugovornice bilo neposredno ili posredstvom organa za vezu dveju strana ugovornica.

(2) Zahtev za davanjem podnet prema pravnim propisima jedne strane ugovornice smatra se zahtevom za odgovarajućim davanjem prema pravnim propisima druge strane ugovornice osim ako podnosilac zahteva izričito ne zahteva da se odloži isplata davanja stečenog prema pravnim propisima jedne strane ugovornice.

Član 43.
Plaćanje davanja

(1) Nosilac jedne strane ugovornice koji su na osnovu ovog sporazuma davaoci novčanih davanja korisnicima koji se nalaze na teritoriji druge strane ugovornice isplaćuju ta davanja neposredno u valuti prve strane ugovornice.

(2) Na zahtev korisnika, nosilac nadležan za isplatu novčanih davanja potvrđuje da su ta davanja deponovana na račun u banci koji je otvorio korisnik na teritoriji strane ugovornice u kojoj taj nosilac ima sedište.

Član 44.
Naknada štete protiv trećeg odgovornog lica

Ako lice koje koristi davanja prema pravnim propisima jedne strane ugovornice zbog štete nastale na teritoriji druge strane ugovornice ima pravo da na teritoriji te druge strane traži od trećeg lica naknadu štete, eventualna prava nosioca koji je davalac protiv trećeg lica rešavaju se kako sledi:

a) kada je nosilac koji je davalac predstavljen, prema svojim pravnim propisima u pravima koje korisnik zadržava u odnosu na treće lice, svaka strana ugovornica priznaje to predstavljanje;

b) kada nosilac koji je davalac ima neposredno pravo u odnosu na treće lice, svaka strana ugovornica priznaje to pravo.

Član 45.
Regulisanje preplaćenih iznosa

Ako je nosilac jedne strane ugovornice preplatio davanje, on može od nosioca druge strane ugovornice da zatraži da od zaostalih iznosa davanja zadrži davanja koja mora da isplati za isti period i da mu preplaćeni iznos neposredno isplati.

Član 46.
Regulisanje u slučaju naplate davanja socijalne pomoći

Ukoliko je korisnik penzije prema pravnim propisima jedne strane ugovornice primao za isti period davanje na ime socijalne pomoći na teritoriji druge strane ugovornice, nosilac koji je isplatio davanje socijalne pomoći može da zatraži od nosioca nadležnog za penziju da zadrži od zaostalih iznosa davanja koje mora da isplati za isti period preplaćeni iznos i da mu ga neposredno isplati. Ovaj poslednji nosilac vrši povraćaj samo u onom obimu koji je predviđen nacionalnim propisima.

Član 47.
Napлата doprinosa

(1) Odluka o naplati doprinosa koji se duguju nosiocu jedne strane ugovornice može da se sprovede na teritoriji druge strane, prema postupku i sa garancijama i privilegijama koje se primenjuju u naplati doprinosa koji se duguju odgovarajućem nosiocu te druge strane. Odluka mora da sadrži klauzulu o izvršnosti.

(2) Način primene ovog člana može da bude predmet administrativnog sporazuma između nadležnih organa.

Član 48.
Rešavanje sporova

Svaki spor do koga dođe između nosilaca strana ugovornica koji se odnosi na tumačenje ili primenu ovog sporazuma biće predmet neposrednih dogovora nadležnih organa strana ugovornica.

Deo V
PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 49.
Periodi osiguranja i prethodne mogućnosti

(1) Ovaj sporazum ne daje nikakvo pravo na plaćanje davanja za period pre datuma njegovog stupanja na snagu ili naknadu za sahranu u slučaju smrti pre stupanja na snagu sporazuma.

(2) Svaki period osiguranja ostvaren prema pravnim propisima jedne strane ugovornice pre datuma stupanja na snagu ovog sporazuma uzima se u obzir za utvrđivanje prava na davanja koje se daje u skladu sa odredbama sporazuma.

(3) Pod rezervom odredbe stava 1. ovog člana pravo se daje, u skladu sa ovim sporazumom i onda ako se odnosi na mogući slučaj do koga se došlo pre stupanja na snagu ovog sporazuma.

Član 50.
Revizija prava

Svako davanje koje nije isplaćeno ili koje je obustavljeno zbog državljanstva zainteresovanog lica ili zbog njegovog prebivališta na teritoriji strane ugovornice na kojoj se ne nalazi nosilac koji je odobrio davanje ili zbog svake druge prepreke nastale ovim sporazumom, biće, na zahtev lica, isplaćeno ili ponovo uspostavljeno počev od stupanja na snagu ovog sporazuma, osim ukoliko su ranije isplaćena prava dovela do kapitalizovane isplate ili ukoliko je povraćaj doprinosa doveo do gubitka prava na davanja.

Član 51.
Rok zastarelosti

(1) Ako se zahtev iz člana 50. ovog sporazuma podnese u roku od dve godine računajući od datuma stupanja na snagu ovog sporazuma, prava koja se daju u skladu sa odredbama ovog sporazuma stiču se počevši od datuma stupanja na snagu.

(2) Ako se zahtev iz člana 50. ovog sporazuma podnese posle isteka roka od dve godine od stupanja na snagu ovog sporazuma, prava koja nisu zastarela dobijaju se počevši od datuma podnošenja zahteva, uz rezervu primene povoljnijih odredaba nacionalnih pravnih propisa.

Član 52.
Garantovanje stečenih prava ili prava koja se stiču

(1) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma, svako pravo stečeno na osnovu njegovih odredaba biće sačuvano.

(2) Prava koja se stiču i odnose na periode osiguranja ostvarene pre datuma kada je otkazivanje stupilo na snagu i dalje ostaju da važe; njihovo očuvanje će se utvrditi sporazumno za period koji sledi ili, u nedostatku takvog sporazuma, pravnim propisima odnosnog nosioca.

Član 53.
Trajanje

Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vreme. Svaka strana ugovornica može da ga otkáže, u pismenoj formi, diplomatskim putem najkasnije šest meseci pre isteka tekuće kalendarske godine; u tom slučaju on gubi važnost poslednjeg dana te godine.

Član 54.
Prelazna odredba u oblasti dečijih dodataka

Za decu rođenu pre stupanja na snagu ovog sporazuma koja koriste pravo na dečije dodatke prema čl. 21. bis i 21. ter Opšte konvencije između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Velikog Vojvodstva Luksemburg o socijalnom osiguranju od 13. oktobra 1954, i njenim izmenama u dodatku od 28. maja 1970, to pravo se zadržava ako su ispunjeni uslovi za dodelu predviđeni pravnim propisima nadležne države.

Član 55.
Odredbe o poništavanju

(1) Od stupanja na snagu ovog sporazuma, Opšta konvencija o socijalnom osiguranju između Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Velikog Vojvodstva Luksemburg od 13. oktobra 1954. prestaje da važi u odnosima između državne zajednice Srbija i Crna Gora i Velikog Vojvodstva Luksemburg.

(2) Prava isplaćena na osnovu Opšte konvencije od 13. oktobra 1954, navedene u stavu 1. ostaju stečena u granicama koje se na njih primenjuju.

(3) Zahtevi podneti pre stupanja na snagu ovog sporazuma, ali za koje, do tog datuma, nije doneta odluka, rešavaju se prema pravilima utvrđenim ovim sporazumom.

Član 56.
Stupanje na snagu

(1) Ovaj sporazum podleže ratifikaciji.

(2) Strane ugovornice uzajamno se obaveštavaju diplomatskim putem o izvršenju potrebnih zakonskih i ustavnih postupaka u vezi sa stupanjem na snagu ovog sporazuma.

(3) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana drugog meseca po isteku meseca u kome su razmenjeni ratifikacioni instrumenti.

Sačinjeno u Beogradu, 27. oktobra 2003. u dva primerka, na srpskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako verodostojna.

Za Srbiju i Crnu Goru

Za Veliko Vojvodstvo Luksemburg

Svetozar Marović, s. r.

Jean Claude Jounier, s. r.